

Xocalı faciəsindən 27 il ötür!

İQTİSADİYYAT

№07 (1055) 21-27 fevral 2019-cu il

Həftəlik iqtisadi, ictimai-siyasi, müstəqil qəzet

Qiyməti razılaşma yolu ilə

Qəzet 1999-cu ildən çıxır

Bakıda Cənub Qaz Dəhlizi Məşvərət Şurası çərçivəsində nazirlərin beşinci toplantısı keçirilib

Fevralın 20-də Bakıda, Heydər Əliyev Mərkəzində Cənub Qaz Dəhlizi Məşvərət Şurası çərçivəsində nazirlərin beşinci toplantısı keçirilib. Tədbirdə Cənub Qaz Dəhlizinin iştirakçısı olan ölkələrin energetika nazirləri və müxtəlif qurumların təmsilçiləri, o cümlədən Avropa Komissiyasının büdcə və insan resursları üzrə komissarı, Məşvərət Şurasının fəaliyyətdə olan həmsədri Günter Ottinger iştirak ediblər. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev toplantıda nitq söyləmişdir. Sonra Avropa Komissiyasının komissarı, Məşvərət Şurasının fəaliyyətdə olan həmsədri Günter Ottinger çıxış etmişdir. Cənub Qaz Dəhlizi Məşvərət Şurası çərçivəsində nazirlərin beşinci toplantısı işi-ni plenar sessiya ilə davam etdirmişdir.

Sessiyada Azərbaycanın energetika naziri Pərviz Şahbazov, İtaliyanın iqtisadi inkişaf nazirinin müavini Andrea Cioffi, ABŞ Dövlət katibinin enerji diplomatiyası üzrə müavininin müşaviri xanım Sandra Oudkirk, Böyük Britaniyanın Baş nazirinin Azərbaycan üzrə ticarət elçisi Baronessa Emma Nikolson, Türkmənistan Prezidentinin müşaviri Yaşığıldı Kakayev, Türkiyənin energetika və təbii sərvətlər naziri Fatih Dönməz, BP-nin Azərbaycan, Gürcüstan və Türkiyə üzrə regional prezidenti Qəri Counz, TANAP-ın baş direktoru Saltuk Düzyol və TAP-ın icraçı direktoru Luka Şipati çıxış etmişlər. Daha sonra Cənub Qaz Dəhlizi Məşvərət Şurası çərçivəsində nazirlərin görüşünün iştirakçıları tərəfindən Birgə Bəyannamə qəbul edilmişdir.

Yüksəksıxlıqlı polietilen zavodunun açılışı ölkəmizdə gedən sənayeləşmə siyasətinin gözəl nəticəsidir

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev fevralın 18-də Sumqayıt Kimya Sənaye Parkında "SOCAR Polymer" layihəsi çərçivəsində inşa edilən yüksəksıxlıqlı polietilen zavodunun açılışında iştirak edib. Dövlət Neft Şirkətinin prezidenti Rövnaq Abdullayev və "SOCAR Polymer" MMC-nin baş direktoru Fərid Cəfərov dövlətimizin başçısına görülən işlərlə bağlı məlumat veriblər. Bildirilmişdir ki, "SOCAR Polymer" layihəsi son 40 ildə öz növünə və miqyasına görə Azərbaycanın neft-kimya sənayesində həyata keçirilən ilk belə layihədir. "SOCAR Polymer" şirkəti Azərbaycanda kimya sənayesinin inkişafını sürətləndirmək məqsədilə 2013-cü ildə təsis edilmişdir. 2015-ci il oktyabrın 25-də isə Prezident İlham Əliyevin iştirakı ilə ən yüksək standartlara və müasir texnologiyalara əsaslanan "SOCAR Polymer" zavodlarının təməli qoyulub. 2018-ci il iyulun 18-də Azərbaycan Prezidenti İlham

Əliyevin və İtaliya Prezidenti Sercio Mattarellanın iştirakı ilə layihə çərçivəsində inşa olunan polipropilen zavodunun açılışı olub. Artıq yüksəksıxlıqlı polietilen zavodu da istismara tam hazırdır. İlk mərhələdə, "SOCAR Polymer" zavodları ildə 10 çəşiddə 184 min ton polipropilen və 4 çəşiddə 120 min ton yüksəksıxlıqlı polietilen istehsal edəcək. SOCAR-ın yeni sənaye kompleksi daxili bazarın tələbatını tam ödəyəcək və məhsulun izafi qalan 75 faizini Türkiyə və Avropa bazarlarına ixrac edəcək. Prezident İlham Əliyevə məlumat verilmişdir ki, artıq Türkiyə, Rusiya, Belarus və Ukraynadan sifarişlər qəbul edilib. Zavodda "Made in Azerbaijan" brendi ilə istehsal olunan polipropilen qatarla sifariş olunan ölkələrə yola salınıb. Sonra Prezident İlham Əliyev zavodun idarəetmə mərkəzi ilə tanış olmuşdur. Müəssisəyə cəlb olunan investisiyaların 60 faizi Rusiyanın "Gazprombank", qalan hissəsi isə müvafiq olaraq "SOCAR", "Vitol",

"Paşa Holding", "Gilan Holding" və "Azərsun Holding" tərəfindən təmin edililib. "Layihə maliyyələşdirilməsi" prinsipi əsasında 489 milyon dollar məbləğində əsas səhmdarın təminatı olmadan kredit alınıb. Bu prinsip əsasında maliyyələşdirilmə ölkə daxilində birinci dəfədir ki, həyata keçirilib. Ümumi investisiya xərcləri 816 milyon dollar təşkil edir. Zavodların istismarı dövründə 6,6 milyard dollar məbləğində gəlir proqnozlaşdırılır ki, bunun 30 faizi şirkətin xalis mənfəəti olacaq. Bundan başqa, "SOCAR Polymer" tərəfindən dövlət büdcəsinə istismar müddəti ərzində ümumilikdə 600 milyon dollar məbləğində vergilərin ödənilməsi nəzərdə tutulur. Bu, ölkənin ümumi daxili məhsulünün artmasına da kömək edəcək. İlk qiymətləndirmələrə görə, "SOCAR Polymer" zavodlarının fəaliyyəti Azərbaycanın qeyri-neft sektorunun ixrac gəlirlərini 15 faiz, Aşeron iqtisadi regionunun ümumi daxili məhsulünün həcmi isə 14 faizdən çox artıracaq.

İ.Əliyev: "Sumqayıt bu gün müasir sənaye mərkəzinə çevrilib"

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev fevralın 18-də Sumqayıta səfəri çərçivəsində burada inşa edilən dənizkənarı bulvarda yaradılan şəraitlə tanış olub. Sumqayıt Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı Zakir Fərəcov bulvarda görülən işlərlə tanış olub. Dənizkənarı bulvarda Sumqayıt sakinləri dövlətimizin başçısına yaxınlaşaraq söhbət ediblər.

Prezident İlham Əliyev demişdir:

- Bilirsiniz ki, keçən il Sumqayıtda köçkünlər üçün 2 mindən çox mənzilin tikintisi təmin edildi və mən o evlərin açılışında olmuşam. Sumqayıtda təqribən 14 min məcburi köçkün ailəsi məskunlaşmış və biz bütün bu ailələri tədricən yeni evlərə köçürəcəyik. Göstəriş verildi ki, bu il əlavə 2 min mənzildən ibarət şəhərciklər salınsın və bu məsələ bir neçə il ərzində həll olunacaq. Həm köçkünlər rahat evlərə köçəcəklər, həm də onların indiqaldıqları yataqxanalar təmir olunacaq və tələbələrə verəcək.

Bilirsiniz ki, son illər Sumqayıtın inkişafı ilə bağlı çox böyük işlər görülmüşdür. Sumqayıt bu gün müasir sənaye mərkəzinə çevrilib və burada fəaliyyət göstərən müəssisələrdə minlərlə insan işlə təmin edilir. Elə bu gün səhər yeni müasir polietilen zavodunun açılışını etdik. Bu zavod təqribən 500 iş yeri yaradan bir müəssisədir. Burada istehsal olunacaq məhsullar ixracatçıdır və ölkə iqtisadiyyatına böyük töhfə verəcək. Biz bu yaxınlarda azot gübrələri zavodunun açılışını da etdik. Orada da 500 nəfər işlə təmin olunub. Eyni zamanda, göstəriş vermişəm ki, ödənişli ictimai işlər də açılınsın və 2 min iş artıq açılıb. Göstəriş vermişəm ki, əlavə təqribən 2 minə yaxın ictimai iş açılınsın ki, hələlik iş tapa bilməyən vətəndaşlar orada işləyə bilsinlər. Siz xatırlatdınız, mən demişəm ki, Sumqayıt bulvarı da bir möcüzədir. Mən həmişə demişəm ki, Sumqayıt inkişaf baxımından paytaxt şəhərinə yaxın olmalıdır və bu gün biz bunu görürük.

Düzdür, Bakı son illər çox gözəlləşib, abadlaşmış, ancaq Sumqayıt kimi gözəl şəhərdə insanların istirahəti üçün mütləq bulvar olmalı idi və biz bir il, həttə bir ildən tez bir vaxtda 4 kilometr uzunluğunda bulvar yaratdıq. İndi bura Sumqayıtın əsas istirahət zonasıdır, görün, nə qədər gözəlləşib. Yəni, Sumqayıtın kompleks inkişafı daim diqqət mərkəzindədir. Bir tərəfdən sənaye müəssisələrinin yaradılması, - Sumqayıt bu gün Cənubi Qafqazda Bakıdan sonra ikinci böyük sənaye şəhəridir, - digər tərəfdən, bu gün Sumqayıtın ekoloji vəziyyəti görün nə qədər yaxşılaşmış. Sumqayıtın havası elə bil ki, kurort havasıdır. Əvvəlki illərdə olan toz-dumana, havanı çirkəndirən bəzi müəssisələrin fəaliyyətinə son qoyuldu. Bütün yeni müəssisələr ən yüksək ekoloji standartlara cavab verir. Qazlaşdırma - burada qazla problem olmamalıdır, həll edilmişdir. İqməli su, elektrik enerjisi ilə bağlı məsələlər həll olunub. Biz burada böyük bir elektrik stansiyası tikmişik ki, bu, Sumqayıtı tam təmin edir.

Mehriban Əliyeva: "Əsas məqsəd odur ki, insanlar rahat, xoşbəxt yaşasınlar"

Fevralın 14-də Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyeva və Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyeva Gəncə şəhərində olublar.

Gəncə Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı Niyazi Bayramov Birinci vitse-prezidentə son illərdə şəhərdə aparılan abadlıq-quruculuq işləri barədə məlumat vermişdir.

Mehriban Əliyeva Regional İnkişaf İctimai Birliyinin nümayəndələri ilə görüşmüşdür.

Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyeva və Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyeva fevralın 14-də Gəncədə "İmamzadə" dini kompleksini ziyarət ediblər.

*****

Fevralın 14-də Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyeva və Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyeva Gəncə şəhərində Nizami Aydın adına

18 nömrəli tam orta məktəbdə olublar. Məktəbin direktoru Mətanət Rzayeva burada sonuncu dəfə 1988-ci ildə cari təmir işlərinin aparıldığını və hazırda bu təhsil müəssisəsinin əsaslı şəkildə yenidənqurmaya ehtiyacı olduğunu bildirmişdir.

*****

Fevralın 14-də Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyeva və Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyeva Gəncədə Mir Cəlal Paşayevin ev-muzeyində olublar.

Ev-muzeyinin direktoru İradə İbayeva muzey və onun nəzdində elmi-ədəbi tədqiqat şöbəsinin Azərbaycan nəsrinin görkəmli nümayəndəsi, Əməkdar elm xadimi, yazıçı-əlim Mir Cəlal Paşayevin 100 illik yubileyi ərəfəsində ədibin xatirəsinə ehtiram əlaməti olaraq yaradıldığını bildirmişdir. 2007-ci ildə istifadəyə verilən ev-muzeyinə ədibin pasportu, orden və medalları hədiyyə edilib. Hazırda bu əşyalar

muzeyin ən dəyərli eksponatlarıdır.

*****

Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyeva və Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyeva fevralın 14-də Gəncədəki 32 nömrəli körpələr evi-uşaq bağçasına baş çəkiblər.

Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyeva Gəncədəki 32 saylı körpələr evi-uşaq bağçasının da yenidən qurulmasının qısa zamanda və keyfiyyətlə həyata keçirilməsinin vacibliyini vurğulamışdır.

*****

Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyeva və Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla Əliyeva fevralın 14-də Gəncənin görməli yerlərindən biri olan "Xan bağı" mədəniyyət və istirahət parkında sakinlərlə görüşüblər.

Qafqazın ən qədim parklarından biri, yaşı 200-dən çox olan "Xan bağı"nda aparılan yenidənqurma işləri ilk dəfə

məhz Prezident İlham Əliyevin tapşırığı ilə həyata keçirilib. Parkda Venesiya guşəsi yenidən qurulub, 350 yerlik yaşıl teatr inşa olunub. Xalq şairi Nigar Rəfibəylinin heykəli və Sovet İtti-

faqi Qəhrəmanı İsrail Məmmədovun qəbirüstü abidəsi də yeni görkəm alıb. Sonra Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyeva Gəncə şəhər ictimaiyyətinin nümayəndələri ilə görüşüb.

TAP layihəsinin 85 faizdən çoxu icra edilib

Energetika naziri Pərviz Şahbazov Cənub Qaz Dəhlizi Məşvərət Şurasının beşinci iclası çərçivəsində Bakıda səfərdə olan TAP-ın icraçı direktoru Luca Schieppati və prezidenti Valter Peeraerlə görüşüb.

Energetika Nazirliyindən bildirilib ki, görüşdə TAP-ın Albaniya, Yunanistan və İtaliya hissəsində görülən işlər barədə ətraflı məlumat verilib.

L.Schieppati deyib ki, Azərbaycan təbii qazını Avropaya nəql edəcək TAP qaz boru kəməri layihəsi üzrə işlərin 85 faizdən çoxu icra olunub. İtaliyada hazırda boru kəmərinin qəbulu terminalı, mikrotunel sahəsi və dənizə çıxış hissəsində işlər davam etdirilir. Onun sözlərinə görə, TAP

2020-ci ildə Azərbaycanı qazını qəbul etməyə hazır olacaq. Nazir P.Şahbazov TAP layihəsi üzrə irəliləyişləri və İtaliya hökumətinin mövqeyini yüksək qiymətləndirib. Layihənin re-

gion ölkələri, o cümlədən İtaliya üçün bir çox aspektlərdən mühüm əhəmiyyət daşıdığını və TAP-ın tikintisinin planlaşdırılan vaxtda yekunlaşacağına əminliyini ifadə edib.

IOTA və Vergilər Nazirliyinin birgə təşkilatçılığı ilə forum davam edir

Fevralın 19-da Bakıda Avropadaxili Vergi Administrasiyaları Təşkilatı (IOTA) və Vergilər Nazirliyinin birgə təşkilatçılığı ilə "Avtomatik məlumat mübadiləsindən əldə olunan məlumatlardan istifadə" mövzusunda forum öz işinə başlayıb.

Vergilər Nazirliyinin Media və kommunikasiya mərkəzindən bildirilib ki, tədbirdə IOTA-ya üzv olan 29 ölkənin nümayəndəsi iştirak edir. Forumun təşkilində məqsəd Avtomatik Məlumat Mübadiləsi, Ümumi Hesabatlılıq Standartı və Xarici Hesablar üzrə mütəxəssisləri bir araya gətirməklə Vergi Əmələməsi Akti vasitəsilə əldə edilən məlumatlardan səmərəli istifadə sahəsində üzv ölkələrə köməklik göstərməkdən ibarətdir.

Vergilər naziri Mikayıl Cəbarov forumda çıxış edərək bildirib ki, Azərbaycanın vergi administrasiyası vergi inzibatçılığı sahəsində beynəlxalq təcrübənin öyrənilməsinə, bu

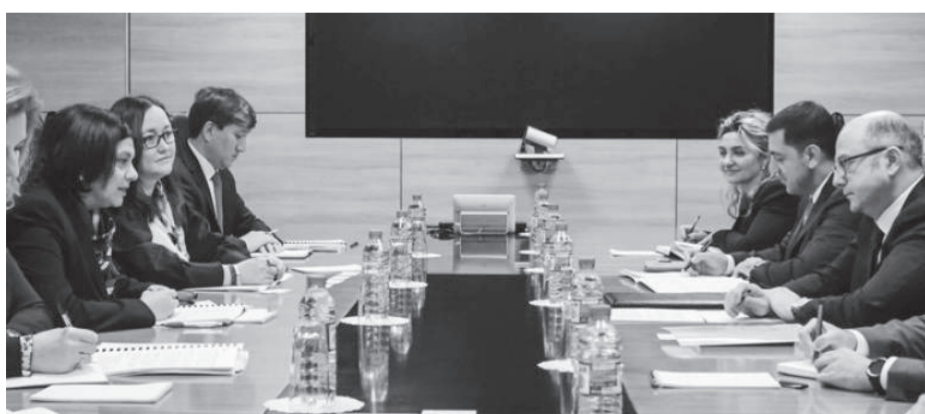
sahədə beynəlxalq təşkilatların və digər dövlətlərin vergi orqanları ilə əməkdaşlığın inkişaf etdirilməsinə xüsusi əhəmiyyət verir. Vergilər Nazirliyinin 2002-ci ildən etibarən IOTA-ya tam hüquqlu üzv olduğunu qeyd edən nazir bu təşkilatın vergi sistemini qabaqcıl təcrübələr əsasında inkişaf etdirmək üçün vacib platforma rolunu oynadığını vurğulayıb.

IOTA-nın baş katibi Miqel Silva Pinto beynəlxalq forum və onun

təsis edilməsində məqsəd, IOTA-nın fəaliyyəti və ölkəmizlə əlaqələri barədə tədbir iştirakçılarına məlumat verib. Forumun gündəliyi və müzakirə ediləcək məsələlər iştirakçıların diqqətinə çatdırılıb. Forum işini sessiyalarda davam etdirib. Vergilər Nazirliyinin, həmçinin iştirakçı dövlətlərin vergi administrasiyalarının nümayəndələri təqdimatlarla çıxış ediblər.

Forum fevralın 21-dək davam edəcək.

AYİB Azərbaycanla əməkdaşlıqda maraqlıdır

Avropa Yenidənqurma və İnkişaf Bankı Azərbaycanla enerji sektorunun digər istiqamətləri üzrə əməkdaşlıqda maraqlıdır. Energetika Nazirliyindən bildirilib ki, nazir Pərviz Şahbazovla Cənub Qaz Dəhlizi Məşvərət Şurasının beşinci iclası çərçivəsində ölkəmizdə səfərdə olan Avropa Yenidənqurma və İnkişaf Bankının davamlı infrastruktur qrupunun icraçı direktoru xanım Nandita Paşadın başçılıq etdiyi nümayəndə heyəti arasında görüş keçirilib.

Görüşdə Avropa Yenidənqurma və İnkişaf Bankı ilə enerji sahəsində əməkdaşlığın səviyyəsindən məmnunluq ifadə edilib. Bankın Cənub Qaz Dəhlizinin maliyyələşdirilməsində iştirakı yüksək qiymətləndirilib.

Cənub Qaz Dəhlizini Avropa üçün mühüm enerji layihəsi kimi dəyərləndirən N.Paşad bildirib ki, təmsil etdiyi bank Azərbaycanla enerji sektorunun digər istiqamətləri üzrə də əməkdaşlıqda maraqlıdır. Hazırda Avropa Yenidənqurma

və İnkişaf Bankı ilə Energetika Nazirliyi arasında texniki dəstək çərçivəsində həyata keçirilən layihələrdən danışan P.Şahbazov deyib ki, bu layihələr bərpaolunan enerjiden geniş istifadənin təmin edilməsi üçün mühüm əhəmiyyət daşıyır. Bərpaolunan enerji layihələrinin dəstəklənməsi üçün şəbəkənin gücləndirilməsi layihəsi artıq icra mərhələsindədir. Enerji Məsələlərini Tənzimləmə Agentliyinin fəaliyyətinə dəstəklə bağlı da Avropa Yenidənqurma və İnkişaf Bankı ilə sıx əməkdaşlıq edilir.

Söhbət zamanı gələcəkdə Azərbaycanda həyata keçiriləcək bərpaolunan enerji mənbələri ilə bağlı layihələrə bankın investisiya qoyuluşunu dəstəkləməsi, bərpaolunan enerjiden istifadə sahəsində aparıcı ölkələrlə təcrübə mübadiləsinə dair məsələlər də nəzərdən keçirilib.

Gürcüstana 260,7 min kubmetr Qəzvin-Rəşt dəmir yolu istismara veriləcək

Bu barədə Gürcüstanın Milli Statistika İdarəsi məlumat yayıb. Bildirilir ki, Azərbaycandan idxal olunan "mavi yanacaq"ın dəyəri 42 milyon 987,6 min dollar olub.

İllik müqayisədə qonşu ölkəyə ixrac olunmuş qaz həcm baxımından 26 min 156,6 kubmetr və ya 11,1 faiz, dəyər baxımından isə 1,46 milyon dollar çoxdur.

Keçən ilin yanvarında Gürcüstan Azərbaycandan dəyəri 41 milyon 519,5 min dollar olmaqla 234 min 543 kubmetr təbii qaz idxal edib.

Qəzvin-Rəşt dəmir yolu istismara veriləcək

Bu sözləri İrannın Nəqliyyat İnfrastrukturunu Tikintisi şirkətinin icraçı direktoru Xeyrullah Xadimi deyib. Onun rəhbərlik etdiyi şirkət Qəzvin-Rəşt dəmir yolunun inşasını həyata keçirir.

X.Xadiminin sözlərinə görə, 205 kilometrlik dəmir yolunda 5 stansiya tikilib. Stansiyaların ikisində işlər yekunlaşmaq üzrədir. Yolboyu 28 kilometrlik tunellər tam olaraq istifadəyə hazırdır. Bundan başqa, 9 körpüdə də qatarların sınaq keçidi aparılıb və heç bir problem müşahidə edilməyib.

İcraçı direktor bildirib ki, martın 21-də İran Prezidenti Həsən Ruhaninin iştirakı ilə dəmir yolunun rəsmi açılış mərasimi keçiriləcək.

21-27 fevral 2019-cu il

Dövlət Statistika Komitəsinin məlumatı:

Metallurgiya sənayesində məhsul istehsalı

Yanvarda metallurgiya sənayesi və hazır metal məmulatlarının istehsalı sahələrində 46,6 milyon manatlıq məhsul istehsal olunub. Dövlət Statistika Komitəsindən bildirilib ki, metallurgiya sənayesində 16,1 faiz, hazır metal məmulatlarının istehsalı sahəsində isə 25,4 faiz azalma müşahidə edilib. Ay ərzində sahə üzrə 24,3 min ton (1,9 faiz çox) armatur, 74,9 ton (32,3 faiz çox) alüminium çubuqlar, millər və profillər istehsal olunub.

Yanvarda ölkədə fəaliyyət göstərən müəssisə, təşkilat və fərdi sahibkarlar tərəfindən 5 milyard 929,5 milyon manatlıq və ya əvvəlki ilin eyni ayı ilə müqayisədə 2,9 faiz çox ümumi daxili məhsul (ÜDM) istehsal edilib.

Dövlət Statistika Komitəsindən verilən məlumata görə, ay ərzində iqtisadiyyatın qeyri-neft sektorunda istehsal olunmuş əlavə dəyər 2,7 faiz, neft sektorunda isə 3,2 faiz artıb.

Əlavə dəyərin 45,9 faizi sənayedə, 10,2 faizi ticarət; nəqliyyat vasitələrinin təmiri, 7,3 faizi nəqliyyat və anbar təsərrüfatı

Ötən ay ÜDM istehsalı

sahələrində, 5,6 faizi tikintidə, 3 faizi kənd təsərrüfatı, meşə təsərrüfatı və balıqçılıq, 2,7 faizi turistlərin yerləşdirilməsi və ictimai iaşə, 1,7 faizi informasiya və rabitə sahələrində, 17,2

faizi isə digər sahələrdə istehsal edilib. Məhsula və idxala xalis vergilər ÜDM-in 6,4 faizini təşkil edib. Əhalinin hər nəfərinə düşən ÜDM 601,1 manata bərabər olub.

Tikinti materialları istehsalı

Yanvarda tikinti materiallarının istehsalı sahəsində fəaliyyət göstərən müəssisələr tərəfindən istehsal edilmiş məhsulun ümumi dəyəri 6,8 faiz artaraq 36,8 milyon manat təşkil edib.

Dövlət Statistika Komitəsindən bildirilib ki, ay ərzində tikinti kəpəcikinin istehsalı 47,9 faiz, sementin istehsalı 45,3 faiz, hörmə üçün hazır beton qarışığının istehsalı 37,2 faiz artıb. Tikinti əhənginin istehsalı 17,6 faiz, tikinti gipsinin istehsalı 60,3 faiz, betonun yığıma tikinti konstruksiyalarının istehsalı isə 61,2 faiz azalıb.

İçki və qida məhsulları istehsalı

Yanvarda əvvəlki ilin eyni ayı ilə müqayisədə içki istehsalında 48,9 faiz, qida məhsullarının istehsalında 14,3 faiz artım, bütün məmulatlarının istehsalında isə 33,5 faiz azalma müşahidə olunub.

Dövlət Statistika Komitəsindən bildirilib ki, bu sahələrin əsas məhsullarından qənd və şəkər tozu istehsalı 5,1 dəfə, duru bitki yağlarının istehsalı 54,6 faiz,

cem və marmeladların istehsalı 3,7 faiz, araq istehsalı 5 dəfə,

alkoqolsuz içkilərin istehsalı isə 50,6 faiz artıb.

Yazı Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Külli İctimai Yardım Fonduna Sosial Dəstəyi Fondu tərəfindən maliyyələşdirilən "Azad sahibkarlığın və liberal iqtisadiyyatın təşviqi" layihəsi çərçivəsində çap olunub

YENİ DÖVLƏT PROQRAMI AZƏRBAYCAN İQTİSADİYYATININ KEYFİYYƏTCƏ YÜKSƏK STANDARTLAR SƏVİYYƏSİNƏ ÇATDIRILMASINI TƏMİN EDƏCƏK

Azərbaycanda azad sahibkarlığın və liberal iqtisadiyyatın inkişaf etdirilməsində regionların sosial-iqtisadi inkişafına dair üç mərhələ Dövlət Proqramları müstəsna əhəmiyyət kəsb etmişdir. Bu ilin yanvar ayının 29-da cənab Prezident İlham Əliyev tərəfindən "Azərbaycan regionlarının 2019-2023-cü illərdə sosial-iqtisadi inkişafı Dövlət proqramı" təsdiqlənmişdir. Sayca dördüncü olan bu proqram ölkənin dayanıqlı və davamlı inkişafında ciddi dönüş yaradacaqdır. Yeni qəbul edilən Dövlət Proqramı öz məram və məqsədinə görə əvvəlki proqramların yeni çağırışlara uyğun formada məntiqi davamıdır. Öncə 2014-2018-ci illəri əhatə edən Dövlət Proqramının bəzi məqamlarına toxunmaq istərdik. Əgər ümumi şəkildə ifadə etsək, bu proqram Azərbaycanın yeni inkişaf mərhələsinin təməlini qoydu. Proqram çərçivəsində həyata keçirilən tədbirlər, o cümlədən iri infrastruktur layihələrinin reallaşdırılması iqtisadiyyatın qeyri-neft sektorunun bütün sahələr və istiqamətlər üzrə konkret fəaliyyət konturlarının formalaşması prosesini sona çatdırdı. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev bu barədə danışıqlarını demişdir: "Beş il bundan əvvəl qəbul edilmiş proqram artıqlaması ilə yerinə yetirilib. Son beş il ərzində qarşıma qoyduğumuz bütün vəzifələr icra olundu. Üçüncü proqramın çox böyük əhəmiyyəti var. Bu proqram bizə imkan yaratdı ki, regionlarda əvvəlki illərdə aparılan islahatlara, görülən işlərə yeni təkən verək".

İnkişafı və yüksəlişi şərtləndirən, onu səngiməyə qoymayan bir sıra vacib amillər vardır ki, bunlardan ən başlıcası ölkədə ictimai-siyasi sabitliyin bərqərar olmasıdır. Sabitlik, əmin-amanlıq olmayan yerdə inkişafdan danışmaq yersizdir. Cənab prezidentin vurğuladığı kimi, Azərbaycan sabitlik, təhlükəsizlik məkanıdır. Azərbaycanın uğurlu inkişaf modelinin əsas qayəsi ondadır ki, ölkəmizdə aparılan siyasət xalq tərəfindən dəstəklənir. Məhz bu siyasətin dəstəklənməsi nəticəsində Azərbaycan bu gün global aləmdə tanınan, regional müstəvidə söz sahibi olan bir dövlətə çevrilmişdir. Son 15 il ərzində regionlarda görülən işlərin miqyası o qədər böyükdür ki, onları saymaq qurtarmaq olmaz. Məhz bu 15 il ərzində regional proqramların icrası nəticəsində qazınılan uğurlar bütün dünyanın diqqətini cəlb etmişdir. Bu dövrdə iqtisadiyyat 3,3 dəfə, sənaye istehsalı 2,6 dəfə, ixrac 4,7 dəfə, valyuta ehtiyatları 24 dəfə artmışdır. Cəmi 15 il ərzində ölkə iqtisadiyyatının 3,3 dəfə artması faktını fenomen hadisə adlandırmaq olar. Bunları görmək mümkün deyil. Azərbaycan üçün önəmli olan budur ki, əldə edilən nailiyyətlər dünyanın ən mötəbər maliyyə qurumları və reyting agentlikləri tərəfindən yüksək qiymətləndirilib. Dünya Bankı kimi mötəbər bir maliyyə institutunun "Doing Business" hesabatında 2006-cı ildə 98-ci sırada yer alan Azərbaycan 78 pillə irəliləyərək hazırda 25-ci yerdə qərarlaşıb. On iki il ərzində belə nüfuzlu qurumun reyting cədvəlində bu qədər irəliləmə

ölkədə həyata keçirilən iqtisadi islahatların, investisiya mühitinin köklü şəkildə yaxşılaşdırılmasının nəticəsidir. Əgər vaxtında bu islahatlar aparılmasaydı, dünyanın nüfuzlu maliyyə qurumları Azərbaycana bu qədər investisiya yatırmaq olmazdılar. Son 15 il ərzində bütövlükdə Azərbaycana 250 milyard dollar sərmayə qoyulub. Bunun təminatı yarısı daxili sərmayədir. Bu rəqəm Cənubi Qafqazın iki dövlətinin – Gürcüstanın və Ermənistanın 15 illik dövlət büdcəsindən 2,4 dəfə çoxdur. Azərbaycana yatırılan xarici investisiyaları nəzərə alsaq, müqayisədə çox böyük rəqəm əldə olunur. İqtisadi sahədə qazanılan uğurlar, valyuta ehtiyatlarının ilbəil artması ölkənin sosial problemlərinin həllinə əlverişli imkan yaratmışdır. Son 15 il ərzində yeni yaradılan müəssisələrdə 2 milyon iş yeri açılmış, əməkdaşları 7 dəfə, təqaüdlər 9 dəfə artmışdır. Ötən illər ərzində 3272 məktəb, 640 tibb müəssisəsi əsaslı təmir edilib və ya yenidən tikilib. Bölgələrdə 44 olimpiya idman mərkəzləri istifadəyə verilib. Qaçqın və

riləcək və kənd təsərrüfatı məhsullarının ixracında ciddi dönüş özünü göstərəcək. Transmilli neft və qaz kəmərlərinin işə düşməsi ölkəmizin iqtisadi həyatında böyük canlanma yaratdı, maliyyə imkanlarımızı artırdı, regional müstəvidə bir sıra mühüm layihələrin həyata keçirilməsində Azərbaycanı əsl söz sahibi etdi. Bunların içərisində 4 seqmenti olan Cənub Qaz Dəhlizi layihəsi xüsusi əhəmiyyət daşıyır. Həmin layihənin 3 hissəsi artıq istifadəyə verilib. Son hissəsi olan TAP xəttinin 2020-ci ildə reallaşacağı gözlənilir. Neft və qaz gərilərindən əldə olunan maliyyə vəsaitləri hesabına Azərbaycan Avrasiya məkanının vacib tranzit yükdaşıma mərkəzinə çevrilib. Həmin strukturda Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu xətti mühüm arteriya kimi qiymətləndirilir. Şimal-Cənub nəqliyyat dəhlizinin yaradılması da Azərbaycan üzərindən böyük həcmli yüklərin bu istiqamətdə daşınmasına imkan verəcəkdir. Bakı-Astara dəmir yolu xəttinin yenidən qurulması bu məqsədə xidmət edir. Hazırda Şərqi-Qərbi və Şimal-Cənub nəqliyyat dəhlizlərində yerləşən ölkələrin sayı 10-dan çoxdur, gələcəkdə onların sayı artacaq. Ötən 15 il ərzində respublikada 31 yeni elektrik stansiyası istifadəyə verilib. Bunun nəticəsində 2500 meqavatlıq yeni güclər yaradılıb. Hazırda Azərbaycan nəinki elektrik enerjisi ilə özünü təmin edir, həm də bu sahədə ixracatçı ölkəyə çevrilib. Yuxarıda deyildiyi kimi, bu illər ərzində iqtisadiyyatın bütün sahələrində, xüsusilə də real sektordakı ciddi irəliləyişlər əldə olundu. Qeyri-neft sektoru və o cümlədən aqrar bölmədə son illər əldə olunan nailiyyətlər bunun əyani təəcəssümüdür. Təkcə 2018-ci ildə qeyri-neft sənayesində 9,1 faiz artım qeydə alındı. İndiyədək icra olunan üç mərhələ Dövlət Proqramları nəticəsində taxıl is-

stehsalı 1,6 dəfə,ət və süd istehsalı 1,7 dəfə, quş əti istehsalı 2,5 dəfə, tərəvəz istehsalı 1,5 dəfə, meyvə istehsalı 2,4 dəfə, üzüm istehsalı 3 dəfə artıb. Azərbaycanada turizm sahəsində də yüksək göstəricilər əldə olundu. Keçən il ölkəmizə 2 milyon 850 min nəfər turist gəlmişdir ki, bunun hesabına ölkəyə 2 milyard valyuta daxil olmuşdur. Sadalanan statistik rəqəmlər Azərbaycanda real sektorun yüksək inkişaf və yüksəliş səviyyəsində olmasını təsdiqləyir. Bugünkü inkişaf tempi onu deməyə əsas verir ki, biz gələcəkdə iqtisadiyyatımızın istənilən istiqamətdə şaxələndirilməsini həyata keçirməyə nail olacağıq. Cənab Prezident İlham Əliyevin fərmanı ilə cari ilin yanvar ayının 29-da təsdiqlənən 2019-2023-cü illər üçün regional inkişaf proqramı da bu məqsədə xidmət edir. İlk hesablanmışlara görə, sözügedən proqramın icrası üçün 17 milyard manatdan artıq vəsait nəzərdə tutulur. Bu vəsaitin 4,6 milyard manatının özəl sektor, 13 milyard manatının isə dövlət tərəfindən maliyyələşdirilməsi gözlənilir. Lakin şübhə yoxdur ki, proqramın icrası prosesində hər iki mənbədən yönəldilən maliyyə vəsaitlərinin həcmi artacaq. 2019-2023-cü illəri əhatə edən yeni Dövlət Proqramı həm regionların sosial-iqtisadi yüksəlişini, yeni iş yerlərinin açılmasını təmin edəcək, həm də aqrar bölmənin müasir innovativ texnologiyalar əsasında qurulmasına, kənd təsərrüfatında xammal istehsalından sənaye məhsulları istehsalına keçidə geniş yollar açacaqdır. Sonucda Azərbaycan dünya bazarlarına yüksək standartlara cavab verən, növ-növ, çeşid-çeşid məhsul çıxaran güclü ixracatçı ölkəyə çevriləcəkdir.

Zülfü İLYASOV,
«İqtisadiyyat» qəzetinin
bölgə müxbiri

Оксана Минева: «Перед нашими странами открываются новые горизонты для дальнейшего развития»

«Подписание Конвенции – историческое событие. Азербайджан конструктивно работал, вносил свой вклад. И до подписания конвенции Каспий был морем стабильности, безопасности. У нас существует высокий уровень доверия, сотрудничества. Безопасность Каспия определяется Конвенцией. Азербайджан вносит активный вклад в экологический вопрос, в вопрос обеспечения экологической безопасности при нефтегазовых операциях. Мы построили хорошие отношения на учете интересов, взаимопонимании. Этот документ сыграт важную роль для будущего наших стран».

Президент Азербайджана
Ильхам Алиев

14 февраля в Баку состоялась 37-я международная научная конференция на тему «Социально-экономические проблемы устойчивого развития» при поддержке Азербайджанского Государственного Экономического Университета (UNEC) и Организации Социально-Экономического Развития (Economic Social Development - ESD). Среди уважаемых гостей, приглашенных на конференцию, была и Минева Оксана Карловна - доктор экономических наук, профессор, декан факультета Бизнеса и экономики Астраханского Государственного Университета, почетный работник высшей школы Российской Федерации. Нам удалось встретиться с Оксаной ханум на конференции и поговорить с ней.

- Оксана ханум, добро пожаловать в Азербайджан. Мы очень рады видеть Вас среди гостей. Расскажите нашим читателям, о себе и о вашем участии в работе конференции.

- Добрый день. Мне довелось в очередной раз побывать на гостеприимной земле Азербайджана, это всегда приятно. На этот раз я участвую на Конференции по социально-экономическому развитию. Это солидное мероприятие, её материалы будут опубликованы в таких международных научных базах как "Web of Science" и "Econ Lit". Я благодарна профессору Захиду Мамедову за то, что наше совместное научное сотрудничество, которое сближает науку России и Азербайджана, представлено на таком высоком уровне. Ознакомившись с программой конференции, вы поймете, насколько глубоки доклады участников, интересна их тематика. Очень много материалов посвящены синергетическому эффекту развития национальных экономик в период четвертой промышленной революции, и это, несомнен-

но, «конёк» данной конференции. Особо отмечу, что во время моего визита я встретила с научными деятелями, специалистами, экономистами Азербайджана. Особая моя признательность академику Зияду Самедзаде. Отрадно, что в республике есть такие уважаемые люди, из под пера которых вышли многие фундаментальные труды. Одна из них - «Нефть Баку - ключ к победе: славное прошлое, яркое будущее», эта книга посвящена семидесятилетию великой победы человечества над фашистской чумой.

- И каковы ваши впечатления об этой книге?

- Выражу восхищение тем, что в Азербайджане настолько трепетно относятся к нашей совместной истории и не допускают каких-то проявлений в сторону фашизма и шовинизма. И хочу подчеркнуть еще одну немаловажную деталь, что когда я беру в руки книгу «Нефть Баку - ключ к победе: славное прошлое, яркое будущее», она для меня еще и очень лично, потому что мой дед - капитан Полежаев Николай Мак-

симович в своё время будучи еще совсем молодым человеком, был капитаном танкера и также перевозил в нефть, приближая великую победу. Я лично отметила это в беседе с академиком, и пользуясь случаем через вашу газету ещё раз выражаю благодарность уважаемому академику Зияду Самедзаде, за этот труд. Академик также любезно предоставил свои работы в библиотеку нашего Астраханского Государственного Университета, и наши студенты и преподаватели с величайшим трепетом ознакомятся с ними.

- Что вы можете сказать об отношениях наших стран?

- Если говорить о нашем совместном сотрудничестве, то прежде всего хочу сказать, что с Экономическим Университетом меня связы-

вают давние отношения. И выражаю глубокую благодарность директору Русской Экономической школы при университете профессору Бархударову Мансуру за то, что тот с таким трепетом и нежностью помогает сотрудничеству наших стран в образовательных научных сферах. Большим позитивом являются наши совместные планы по написанию научных монографий о важнейших направлениях развития современной экономики. Подобные взаимоотношения двух научных школ Баку и Астрахани имеют большое значение для углубления добрососедских отношений между нашими странами. В России планируется провести крупный форум (в мае 2019 года), который будет посвящен вопросам цифровой экономики. Для нас яв-

Астрахань

ляется большой честью, что члены Академии Наук Азербайджана, в том числе советник Президента Национальной Академии Наук Азербайджана академик Али Аббасов оказывают нам поддержку в проведении данного форума.

В рамках данного форума предполагается участие ученых разных стран, которые занимаются вопросами гуманизации социума и адаптации наших людей к новой действительности. Потому что, четвертая промышленная революция меняет все стороны экономической-социальной жизни, глобально влияет на всё происходящее. И вопрос в том - сможем ли мы быть адаптированы к новым технологиям, найдем ли мы своё место там? Никто не спрашивает нас, нравится нам это или нет? Это уже действительность. Сквозь призму происходящих процессов, сотрудничество наших стран в этой области является весьма перспективным, объективной необходимостью. Меня приятно удивляет качественное развитие Азербайджанского Экономического Университета, ректором которого является уважаемый Адалят Мурадов. Мне посчастливилось посмотреть новый корпус, предполагающий онлайн образование - одновременно к компьюте-

«Важно, что конвенция четко регламентирует вопросы необходимых разграничений, режимов судоходства и рыболовства, фиксирует принципы военно-политического взаимодействия стран, гарантирует использование Каспия исключительно в мирных целях не присутствие на море вооруженных сил нерегиональных держав».

Президент России
Владимир Путин

ру могут подключаться около 500 студентов. Это прекрасный пример внедрения инструментария новой цифровой экономики в общеобразовательный процесс. Этому могут позавидовать и ведущие университеты мира.

- Оксана ханум, Вы представляете

пунктирами вуза стали десятки тысяч студентов, что позволило АГТУ стать достаточно востребованным учебным заведением с постоянно растущим спросом на его услуги.

- Какие работы ведутся для обмена студентами между университетами? Как решается вопрос о признании дипломов?

- Мы обсудили с руководством Бакинского Университета вопросы, связанные об обмене студентов, выдачи двойного диплома, согласования учебных планов. Хочу особо отметить, что Астраханский Государственный Университет имеет подобные двойные программы с Францией, Италией, Японией и в настоящее время с Китаем.

- Какие у вас планы на будущее, какие работы предназначены для дальнейшего развития наших отношений?

- Мы планируем провести совместные обсуждения актуальных вопросов образования и науки. Такие мероприятия, безусловно, будут способствовать взаимному обогащению, творческому росту коллективов университетов. Мы обсудили также вопросы подготовки магистров по проблемам цифровой экономики, соответствующего учебника. Думаем также об издании соответствующего журнала.

В заключении хотелось отметить, что в августе 2018-го года была подписана подготовленная в ходе длившихся более 20 лет переговоров, Конвенция о правовом статусе Каспия. Этот исторический документ закрепляет исключительное право и ответственность наших пяти прикаспийских государств за судьбу Каспийского моря, устанавливает четкие правила его коллективного использования.

Уверена - перед нашими странами открываются новые благоприятные возможности для дальнейшего развития, углубления отношений во всех областях экономической, социальной, культурной жизни наших народов.

- Спасибо, Оксана ханум. Желаем Вам огромного счастья, благополучия и успехов.

Матанат Гусейнова

21-27 fevral 2019-cu il

1939-cu ilin bahar fəslinin ilk ayının son günü - 31 mart, Azərbaycanın dilbər guşələrindən biri olan Qusar rayonunun Hil kəndi. Kənd sakini olan Bəyğa kişinin ailəsində oğlan uşağı dünyaya göz açmışdı. Uşağa bir neçə ad təklif olunmuşdursa da, Bəyğa kişi Benyaməddin adı ilə razılaşmışdı. Yəni, "haqq, ədalət yolçusu". İlk bahar çarçısı olan qaranquş gəlmiş, təbiət isə gül-çiçəyə bürünmüşdü. Heç kəsin ağlına gəlməzdi ki, qabaqda insanları səfalətə, açlığa sürükləyən ikinci cahan müharibəsi olacaqdı. Benyaməddin də bütün uşaqlar kimi "qarğı at" olmuş, güllü-çiçəklilik çəmənlərdə gəzərək öz ömrünün cəhlimlərini açmışdı. Kənd orta məktəbini bitirdikdən sonra 1962-ci ildə Azərbaycan (indiki Bakı) Dövlət Universitetinin Fizika fakültəsini bitirmiş, 1962-1965-ci illərdə Umumittifaq Elektromexanika İnstitutunun filialında aparıcı mühəndis (İstra

şahəri, Moskva vilayəti) işləmişdir. 1965-1969-cu illərdə Belarus Elmlər Akademiyasının Fizika İnstitutunun aspiranturasında təhsilini davam etmiş, 1969-cu ildə orada namizədlik dissertasiyasını müdafiə edərək fizika-riyaziyyat elmləri namizədi alimlik dərəcəsinə almışdır. 1970-ci ildən bu günə kimi Azərbaycan (indiki Bakı) Dövlət

Benyaməddin Davudov - 80

Təvazökar alim

Universitetinin Fizika fakültəsi Fiziki elektronika kafedrasında dosent vəzifəsində işləyir. Radiofizika, Radioelektronika, Fiziki elektronika və Elektromaqnitizmdən mühazirə və laboratoriya dərsləri aparır. O, eyni zamanda, 2017-ci ilə kimi universitetin elmi laboratoriyalarında aparıcı elmi işçi kimi də çalışmışdır. Davudov Benyaməddin müəllimin elmi tədqiqatları plazma, ozon texnologiyalarına və ekologiya problemlərinə həsr olunmuşdur. O, 150-dən artıq elmi məqalənin, 6 kitabın və 4 patentin müəllifidir, onlarla elmlər namizədinin, magistrin dissertasiya və çoxlu bakalavr-

ların buraxılış işlərinin rəhbəri olmuşdur. Onun ixtiraları fizikanın, texnikanın və ekologiyanın müxtəlif sahələrinə aiddir: 1964-cü ildə aldığı ixtirada plazma mühərriki təklif olunmuşdu. 2000-ci ildə aldığı patentlər içməli suları zərərsizləşdirmək üçün, 2008-ci ildəki patent isə çirkab suların təmizlənməsinə həsr olunub. Bu qurğular MEA-nın Təcrübə Sənaye Zavodunda sınaqdan çıxarılıb və ixtisasçılar tərəfindən yüksək qiymətləndirilib. Bu haqda uyğun faktlar var. Benyaməddin müəllim çoxlu beynəlxalq və respublika elmi konfranslarında çıxış etmişdir. Onun müəllifliyi ilə buraxılan

"Radioelektronikanın əsasları", "Radioelektronikadan laboratoriya işləri", "Radiofizika praktikumu", "Radiofizika" kimi dərslər vəsaitləri bakalavr və magistraturada təhsil alan tələbələrə stolüstü kitablarına daxil edilmişdir. O, həmçinin cəmiyyətimizdə rəğbətə qarşılanan "Qusarın şanlı övladları" kitabının həmmüəllifidir. Qeyd etmək yerinə düşər ki, Benyaməddin müəllim fərqli düşüncə tərzinə malik olan alimlərimizdəndir. O, cəmiyyətimizdəki bəzi qüsurlara özünəməxsus yumşaq və orijinal yumurta yanaşır. Onun bu xüsusiyyəti son vaxtlar dərc etdirdiyi "Düşüncələr, təzadlar,

aforizmlər" kitabında aydın görünür. Ömrünün 80-ci baharında biz də Benyaməddin Davudovu ürəkdən təbrik edirik, ona həyatda ən şirin nemət olan can sağlığı, uzun ömür və yeni yaradıcılıq müvəffəqiyyətləri arzulayıyıq.

Bəybala Ələsgərov,
Beynəlxalq Nobel
İnformasiya Mərkəzinin
vitse-prezidenti,
elmlər doktoru

Elnarə Mehbaliyeva,
Azərbaycan Nobel
İnformasiya Mərkəzinin
eksperti, dosent

Ötən ay 3,1 milyon ton məhsul daşınıb

Yanvarda Azərbaycandan stasionar nəqliyyat vasitələri ilə 3 milyon 115 min 104 ton məhsul ixrac olunub. Dövlət Gömrük Komitəsindən bildirilib ki, keçən ay bu nəqliyyat vasitələri ilə idxal olunan məhsulun həcmi 248 min 110 ton təşkil edib.

Polşanı Azərbaycandakı iqtisadi layihələr cəlb edir

"Bakı Beynəlxalq Dəniz Ticarət Limanı" QSC-nin baş direktoru Taleh Ziyadovun rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyətinin Polşaya səfəri çərçivəsində bu ölkənin Sahibkarlıq və Texnologiya Nazirinin müavini Tadeusz Koscinski, Polşa İnvestisiya və Ticarət Agentliyində (PAIH), Qdansk və Slavkuv limanlarındakı rəsmi şəxslərlə görüşlər keçirilib. Görüşlər zamanı Bakı Limanı, Ələtdə yaradılmaqda olan Azad

İqtisadi Zonanın fəaliyyəti, imkanları, İpək Yolu konsepsiyası barədə təqdimatlar olub. Görüşlərdə Azərbaycan tərəfindən xarici sərmayədarlar üçün yaradılmış əlverişli şərait, Polşanın ölkəmizdə iqtisadi layihələrə cəlb edilməsi, Bakı-Tbilisi-Odessa-İlicevsk-Slavkuv marşrutu üzrə nəqliyyat-logistik daşımaçılığın səmərəliliyi və digər məsələlər müzakirə edilib. Nümayəndə heyəti Azərbaycan

Milli Ordusunun Baş Qərargah rəisi olmuş polyak əsilli general Matsey Sulkeviç, Polşa Respublikası Ordusunun və Milli Ordunun polkovniki olmuş Azərbaycan əsilli Vəli bəy Yedigərin şərəfinə ucaldılmış "Müstəqil Azərbaycan və Polşa uğrunda mübarizlərin xatirəsinə" abidəsinə də ziyarət edib. Səfər Polşanın Sahibkarlıq və Texnologiya, Dəniz Naviqasiyası və İnfrastruktur Nazirliklərinin birgə təşəbbüsü ilə baş tutub.

Yüksək Səviyyəli Nəqliyyat Dialogunun ilk iclası

Avropa Komissiyasının Hərəkətlilik və Nəqliyyat üzrə (MOVE) Baş Direktorluğunun rəhbəri Henrik Hololeyin başçılıq etdiyi nümayəndə heyətinin ölkəmizə səfəri çərçivəsində Azərbaycan Respublikası və Avropa İttifaqı (Aİ) arasında Yüksək Səviyyəli Nəqliyyat Dialogunun ilk iclası keçirilib. İclasda ayrı-ayrı dövlət qurumlarının rəhbər şəxsləri, Avropa İttifaqının nümayəndələri, səfir və bank sektorunun təmsilçiləri iştirak edib. Nəqliyyat, rabitə və yüksək texnologiyalar naziri Ramin Quluzadə bildirib ki, Prezident İlham Əliyevin xüsusi diqqəti sayəsində beynəlxalq nəqliyyat sistemində inteqrasiya, infrastrukturun inkişafı, davamlı maliyyələşmə, xidmətlərin keyfiyyətinin artırılması, nəq-

liyyatdan istifadənin asanlaşdırılması və sosial rifahın yüksəldilməsi təmin edilir: "Ölkəmiz Qafqaz regionundan keçən Avrasiya nəqliyyat bağlantılarının inkişafı üzrə bir sıra layihələrin təşəbbüskarı və fəal iştirakçısıdır. 2017-ci il oktyabrın 30-da istismara verilmiş Bakı-Tbilisi-Qars yeni dəmir yolu xətti bölgə üçün strateji əhəmiyyət kəsb edir, Avropa və Asiyanın dəmir yolu şəbəkələrinin region üzərindən ən qısa birləşməsinə təmin edir. Eynilə, Bakı Beynəlxalq Dəniz Ticarət Limanı bölgədə ən əhəmiyyətli tranzit nöqtəsi olaraq, "Şərq-Qərb"

və "Şimal-Cənub" beynəlxalq nəqliyyat dəhlizləri vasitəsilə yük və sərnişindəşimlərinin həyata keçirilməsində əsas rol oynayacaqdır". Nazir qeyd edib ki, hazırda ölkəmizdə avtomobil yolları infrastrukturunun inkişafı və müasir yol şəbəkəsinin yaradılması ilə bağlı irimiqyaslı layihələr həyata keçirilib. R.Quluzadə Xəzər regionunda multimodal daşımanın geniş tətbiqi, dəniz daşımalarının tezləşdirilməsi və həcmimin artırılması üçün yeni bərələr, tankerlərin alınaraq istifadəyə verildiyini də vurğulayıb.

Azərbaycan məhsulları sərgidə medala layiq görülüb

İqtisadiyyat Nazirliyindən bildirilib ki, nazirliyin dəstəyi, Azərbaycanda İxracın və İnvestisiyaların Təşviqi Fondunun (AZPROMO) təşkilatçılığı ilə Azərbaycan məhsulları fevralın 11-15-də Moskvada təşkil edilmiş "ProDEXPO 2019" beynəlxalq sərgidə nümayiş olunub. Sərgidə qida, şərab və spirtli içkilər istehsalı sahəsində fəaliyyət göstərən 31

Azərbaycan şirkəti öz məhsullarını "Made in Azerbaijan" vahid ölkə stendində təqdim edib. Məhsullarımız sərgi təşkilatçıları və xarici şirkətlər tərəfindən yüksək qiymətləndirilib. Belə ki, sərgi zamanı təşkil olunmuş "ProDEXPO International Wine Competition and Guide" müsabiqəsində "Göygöl Şərab Zavodu"nun istehsalı olan şərablar - "Karabakh Char-

donnay" qızıl, "Karabakh saperavi" gümüş, "Karabakh rose" bürünc medala, "İlin məhsulu 2019" beynəlxalq müsabiqəsində isə "Ləzzət qida sənaye" MMC-nin "Lay-Lay" qənaadı məhsulu qızıl medala layiq görülüb. Sərgidə Azərbaycan məhsullarının ixracına dair danışıqlar aparılıb, razılıqlar əldə olunub.

Keçən ay əhaliyə 2,8 milyard manatlıq məhsul satılıb

Yanvarda pərakəndə ticarət şəbəkəsindən əhaliyə 2 milyard 898,5 milyon manatlıq məhsul satılıb, xidmət subyektləri tərəfindən 768,7 milyon manatlıq ödənişli xidmət göstərilib. Dövlət Statistika Komitəsindən verilən məlumata görə, əvvəlki ilin müvafiq ayı ilə müqayisədə əmtəə dövriyyəsi 2,7 faiz, əhaliyə göstərilmiş ödənişli xidmətlər-

dən əldə olunan gəlir 0,8 faiz artıb. Ticarət şəbəkəsində 1 milyard 456 milyon manatlıq ərzaq məhsulları, içkilər və bütün məmulatları, 1 milyard 442,5 milyon manatlıq qeyri-ərzaq məhsulları satılıb.

Yanvarda ət, süd və tərəvəz istehsalı artıb

Yanvarda ölkədə diri qida məhsullarının istehsalı artıb. Yanvar ayında 152,5 min ton ət, 144,2 milyon ədəd yumurta, 15,6 min ton tərəvəz istehsal olunub. Dövlət Statistika Komitəsindən verilən mə-

lumata görə, ötən ilin eyni ayı ilə müqayisədə ət istehsalı 3,4 faiz, süd istehsalı 0,9 faiz, tərəvəz istehsalı 1,7 dəfə artıb, yumurta istehsalı isə 14,5 faiz azalıb. Keçən ay 2018-ci ilin yanvar ayı ilə müqayisədə kənd təsərrüfatının ümumi məhsulu 2,4 faiz, o cümlədən heyvandarlıq məhsullarının istehsalı 1,2 faiz, bitkiçilik məhsullarının istehsalı isə 43,6 faiz artıb.

Azərbaycanla Belarusun ticarət dövriyyəsinin həcmi açıqlanıb

Ötən ay Azərbaycan və Belarus arasında idxal-ixrac əməliyyatlarının həcmi 49 milyon ABŞ dollarına çatıb. Dövlət Statistika Komitəsindən mə-

Ödənişli xidmətlərin dəyəri artıb

Yanvarda əhaliyə göstərilən ödənişli xidmətlərin dəyəri 2018-ci ilin eyni ayı ilə müqayisədə real ifadədə 0,8 faiz artaraq 768,7 milyon manat olub. Dövlət Statistika Komitəsindən bildirilib ki, ötən ay hüquqi şəxslər tərəfindən əhaliyə 562,7 milyon manatlıq xidmət göstərilib, bu da xidmətlərin ümumi dəyərinin 73,2 faizini təşkil edib.

TİCARƏT ZALINDA MALLARIN REKLAMI

nizamla düzülmiş halda rəflərdə yerləşdirilir;
- butulkalarda (şüşə qablara) olan malları rəflərin eni üzrə bir neçə sırada, bəzən yeşiklərdə qoyurlar;
- tənəkə bankalarında olan konservləri qalaq halda səbətlərdə və ya soyudulmuş piştaxta vitrinlərdə yerləşdirirlər;
- şüşə bankalarda olan konservləri iki-iki, üç-üç, dörd-dörd rəflərdə qoyurlar;
- tor zənbillərdə, paketlərdə olan malları səbətlərdə və ya yeşiklərdə qalaq halında yerləşdirirlər.

Mağazanın ticarət zalı alıcının mallarla diqqətlə tanış olmasına imkan verəcək şəkildə olmalıdır. Ticarət avadanlığı yalnız satıcının əməyini yüngülləşdirən yox, həm də estetik tələblər nəzərə alınmaqla malların reklam nümayişini təmin edən şərait yaratmalıdır.

Ticarət-əməliyyat prosesinin reklam funksiyası bir çox hallarda malların bəzədilməsinin nə qədər səmərəli təşkil edilməsindən asılıdır. Alıcılar malın özünün, onun firma nişanının nəzərdən keçirilməsi, ondan istifadə edilməsi ilə tanış olmaq imkanına malik olmalıdırlar. Bununla belə, mallara olan tələbatın xüsusiyyətləri və xarakteri nəzərə alınır. Belə ki, çox tələbatlı mallar alıcıların gözləri səviyyəsində rəflərdə, ticarət zalında təkərli alıtlıqlarda və arabalarda, az tanınmış mallar isə ən görməli yerlərdə (şalban başı ilə döşənməmiş şüşə şkaflarda, kassanın yanındakı səbətlərdə) yerləşdirilir.

Malların universal çeşidi ilə zəngin olan mağazalarda yeni malların reklamı üçün məlumat güclərinin yaradılması tövsiyə olunur. Onlar, adətən, mağazanın giriş qapılarında və ya pilləkənlərin geniş meydançalarda yerləşdirilir. Məlumat güşəsində qısa annotasiya (qısa sərhh) və xüsusi xəritələrlə təchiz edilmiş yeni mallar yerləşdirilə bilər. Əgər söhbət ərzaq məhsullarından gedirsə, onda onlarla yanaşı, reklam vərəqlərinin prospektlərinin yerləşdirilməsi tövsiyə olunur.

Xırda malları arakəsmə ilə bölünmüş kiçik oyuqlarda (xüsusi yeşik kasetlərdə və ya piştaxtanın şüşəsi altında) yerləşdirmək olar.

Malların bəzədilməsi, həmçinin onların xarakterindən və ya qablaşma növündən də asılıdır. Bu da malın alıcıya təqdim edilməsi məqsədini güdür.

Məsələn:
- paketlərdə və paçkalarda olan mallar

Malların reklam şəklində bəzədilməsini onların qruplaşdırılması prinsiplərinə riayət olunmasını nəzərə almaqla təşkil etmək tövsiyə olunur. Düzgün qruplaşdırma alıcıya mali tapmağa və seçməyə kömək edir. Malların qruplaşdırılmasının iki prinsipi mövcuddur: sahə (əmtə) prinsipi və istifadə üsuluna görə.

Müasir ərzaq mağazalarında yanaşı yerləşən qeyri-ərzaq mallarının düzgün bəzədilməsi böyük əhəmiyyət kəsb edir. Bu mallara aiddir: qasıqlar, çəngəllər, bıçaqlar, tavalər, çaydanlar, qəhvədanlar, şirəxıxaranlar və digər ev məişət əşyaları, yuyucu vasitələr və s.

Malların qruplaşdırılmasının xüsusi bir növü tələbin kompleksliliyi ilə əlaqədardır. Onun mahiyyəti ondan ibarətdir ki, müəyyən tələbatlar kompleksinin ödənilməsi üçün nəzərdə tutulan mallar seçilir. Sənaye malları mağazalarında bu, istehlak kompleksləri ola bilər: "Qadımlar üçün mallar", "Kişilər üçün mallar", "Hər şey ev üçün", "Hər şey istirahət üçün" və s.

Özünə xidmət və nümunələr üzrə mağazaların ticarət zallarında malların bütünülklə bəzədilməsi nümayiş reklamı vasitəsidir. Bu mağazalarda reklam bəzədilməsinin köməyi ilə iki vəzifə həll olunur:

- satışda olan mallar haqqında alıcıların məlumatlandırılması;
- malın keyfiyyətinin, tətbiq üsullarının və konstruksiya xüsusiyyətlərinin əyani təşviqatı.

Bu vəzifələrdən asılı olaraq malların reklam bəzəyini iki növə bölmək olar: informasiya bəzəyi, məsləhət bəzəyi (qoyuluşu). Bəzəyin hər iki forması reklamın təsviri söz vasitələrinin: plakatların, bədii tərtibatlı qiymət cədvəllərinin tətbiqi ilə əlaqələndirilir.

F.M.Qarayev,
BDU-nun dosenti

1992 26 FEVRAL

Xocalıda törədilmiş soyqırımı nəticəsində 613 nəfər öldürülmüşdür.

63 uşaq

106 qadın

70 qoca

487 nəfər yaralanmışdır, o cümlədən 76 uşaq

8 ailə tamamilə məhv edilmişdir

25 uşaq hər iki valideynini itirmişdir

130 uşaq valideynlərindən birini itirmişdir

1275 nəfər əsir götürülmüşdür, 150 nəfər itkin düşmüşdür.

Azərbaycan ABŞ-ın ən böyük turizm sərgisində təmsil olunub

ABŞ-ın Los-Anceles şəhərində keçirilən "Los-Anceles Səyahət və Macarə" adlı beynəlxalq turizm sərgisində Azərbaycan geniş təmsil olunub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, təxminən 30 mindən çox ziyarətçinin qatıldığı bu sərgi ABŞ-da ən böyük turizm sərgisidir. Azərbaycanın Los-Ancelesdəki baş konsulluğu tərəfindən qurulmuş stenddə ölkəmiz haqqında müxtəlif bannerlər, broşürlər, kitab və jurnallar vasitəsilə sərgi iştirakçlarına geniş məlumat verilib. Sərgi iştirakçıları ölkəmizin coğrafi mövqeyi, tarixi, dinlərarası harmoniya, multikulturalizm və tolerantlıq ənənələri, turizm imkanları, eyni zamanda, zəngin mədəniyyəti və mətbəxi barədə ətraflı məlumat əldə edə bilərlər. Həmçinin stenddə quraşdırılmış monitorla Azərbaycanın müxtəlif gözəl güşələrini, əsrarəngiz təbiətini, unikal tarixi və memarlıq abidələrini əks etdirən videoçarxlar nümayiş olunub. Bundan başqa, Los-Ancelesdə yaşayan Azərbaycan diaspor fəalları nümayiş etdirdikləri milli geyimlərimiz, milli mətbəximizdən nümunələr sərgi ziyarətçilərində xüsusi maraq oyadıb. Sərgi iştirakçılarının Azərbaycan və onun turistik mərkəzləri ilə bağlı çox-

saylı sualları da cavablandırılıb. Qeyd olunmalıdır ki, stenddə quraşdırılmış, Qarabağın əzəli Azərbaycan torpağı olduğunu göstərən "Qarabağ - Azərbaycanın Zinət Tacı" (Karabakh - Crown Jewel of Azerbaijan) başlıqlı banner ziyarətçilərin xüsusi diqqətini cəlb edib. Bannerdə Qarabağın füsunkar təbiəti ilə yanaşı, Qarabağ atı, xalçası, mətbəxi, Şuşa Qalası, Gövhərağa Məscidi, Gəncəsər Alban Kilsəsi kimi qədim memarlıq abidələrini, eləcə də Qarabağ

muğam məktəbini göstərən şəkillər əks olunub. Həmçinin baş konsulluq tərəfindən yuxarıda sadalananlar da daxil olmaqla, Qarabağa dair müvafiq kitabça dərc olunaraq, sərgi iştirakçıları arasında paylanılıb. Kitabçada Qarabağın əzəli Azərbaycan torpağı olması barədə məlumat verilməklə yanaşı, Azərbaycanın bu ərazisinin Ermənistan tərəfindən işğal edildiyi də qeyd olunur və işğal olunmuş ərazilərə səfərlərin qanunsuz xarakter daşdığı vurğulanır.

Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin sədri, akademik Ziyad Səmədzadə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin ictimai-siyasi məsələlər üzrə köməkçisi - şöbə müdiri Əli Həsənova əzizi
DİLAVƏR MƏMMƏDOVUN
vəfatından kədərləndiyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin sədri, akademik Ziyad Səmədzadə "İki sahil" qəzetinin baş redaktoru Vüqar Rəhimzadəyə bacısı
PAKİZƏ PAŞAYEVANIN
vəfatından kədərləndiyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

«İqtisadiyyat» qəzetinin kollektivi "İki sahil" qəzetinin baş redaktoru Vüqar Rəhimzadəyə bacısı
PAKİZƏ PAŞAYEVANIN
vəfatından kədərləndiyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

ALLAH RƏHMƏT ELƏSİN

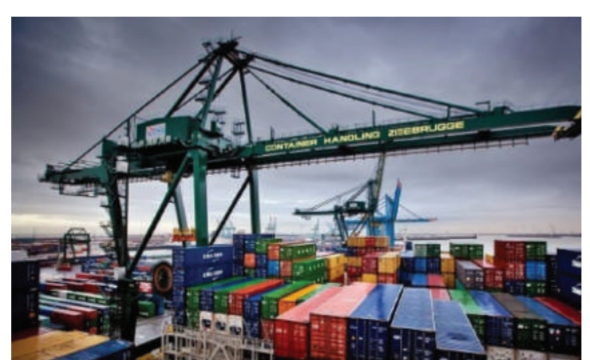
ETİBARSIZDIR

Ağayev Orxan Fəxrəddin oğlunun adına Bakı şəhəri, Xəzər rayonu, Şüvalan qəsəbəsi, 1365 sayılı bağ sahəsinə verilən Seriya RX N-1216723 sayılı çıxarış itdiyi üçün etibarsız sayılısın.

Azərbaycan Almaniyadan məhsul idxalını azaldı

Dövlət Gömrük Komitəsindən bildirilib ki, ötən ay Azərbaycan Almaniyadan 44 milyon 753 min ABŞ dolları dəyərində məhsul idxal edib. Bu isə 2018-ci ilin müvafiq ayına nisbətən 5 milyon 614 min dollar azdır.

Keçən ay Azərbaycandan Almaniyaya ixrac edilən məhsulun dəyəri isə 34 milyon dollar olub.

Azərbaycan ən çox Rusiyadan məhsul idxal edib

Yanvarda Azərbaycanın ən çox məhsul idxal etdiyi ölkələrin adı açıqlanıb. Dövlət Gömrük Komitəsindən bildirilib ki, ötən ay idxalda əsas ölkələrin siyahısında ilk üçlükdə Rusiya, Türkiyə və Çin qərarlaşıb. Rusiyadan idxalın dəyəri 120 milyon 644 min ABŞ dolları, Türkiyədən 92 milyon 310 min dollar, Çindən isə 87 milyon 481 min dollar olub.

Təsisçi:
Akademik Ziyad SƏMƏDZADƏ
Baş redaktor:
Aytən SƏMƏDZADƏ

ELMİ-REDAKSİYA ŞURASI:
Ziyad Səmədzadə, Aytən Səmədzadə, Akif Musayev, Qüdrət Kərimov, Elşən Hacızadə, Elşad Səmədzadə, Məhəş Əhmədov, Müşfiq Atakişiyev, Amil Məhərrəmov, Rüfət Quliyev, Mirqasım Vahabov, Süleyman Qasimov, Ədalət Muradov, Vahid Novruzov, Aydın Hüseynov, Rəsul Balayev, Cahangir Qocayev, Abbas Əliyev

Dizayner:
Lamiya NƏBİYEVƏ

Redaksiyanın ünvanı:
Əliyev Əliyev küçəsi, 7
Redaksiya: +99412 566 09 60
Faks: +99412 514 14 27
Mühasibatlıq:
+99412 566 63 08

Dərc olunan materiallardakı fikirlər Azərbaycan dövlətinin mənafeyinə uyğun gəlməlidir. "İQTİSADİYYAT" qəzetinin kompüter mərkəzində yığılmış və səhifələnmiş, "Azərmedia" MMC mətbəəsində çap edilmişdir. Lisenziya: 022201; İndeks: 0355; Tiraj: 2500